

ENERGETICKÝ REGULAČNÍ ÚŘAD

Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava

Sp. zn. OSR-00558/2018-ERU

V Praze dne 12. března 2018

Č. j. 00558-6/2018-ERU

P Ř Í K A Z

Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán podle ust. § 18 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, v příkazním řízení podle ust. § 90 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“), a ust. § 150 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), vedeném pod sp. zn. OSR-00558/2018-ERU s obviněným z přestupku, kterým je **Obec Písečná**, se sídlem Písečná 123, 790 82 Písečná u Jeseníku, IČO: 003 03 160, ve věci podezření ze spáchání přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona, ve znění účinném do 31. prosince 2017 (dále jen „energetický zákon“), rozhodl

t a k t o:

I. Obviněný z přestupku, Obec Písečná, se sídlem Písečná 123, 790 82 Písečná u Jeseníku, IČO: 003 03 160 (dále jen „účastník řízení“), **se uznává vinným ze spáchání přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona**, kterého se dopustil tím, že v rozporu s ust. § 68 odst. 3 energetického zákona prováděl pomocí zemního mechanismu (bagr Komatsu) dne 17. září 2017 v ochranném pásmu plynárenského zařízení v obci Písečná u nemovitosti č. p. 210 zemní práce v souvislosti s odstraňováním havárie kanalizace, při kterých došlo k poškození středotlakého plynovodu IPE DN 90, a tím k porušení zákazu poškození energetického zařízení činností v ochranném pásmu i mimo ně.

II. Podle ust. § 91a odst. 7 energetického zákona, se účastníkovi řízení za spáchání přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona ukládá **pokuta ve výši 20 000 Kč** (slovy: dvacet tisíc korun českých), která je splatná do 30 dnů od nabytí právní moci tohoto příkazu na účet Energetického regulačního úřadu, vedený u České národní banky, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 06618.

Odůvodnění

Energetickému regulačnímu úřadu (dále jen „Úřad“) jako věcně příslušnému správnímu orgánu podle ust. § 18 energetického zákona bylo dne 9. ledna 2018 doručeno k projednání oznámení Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Olomouckého kraje, obvodního oddělení Jeseník (dále jen „Policie ČR“) sp. zn. [REDAKCE] společně se spisovým materiálem k projednání oznámení o přestupku, jehož se měl dopustit pan [REDAKCE], narozený dne [REDAKCE], trvale bytem [REDAKCE].

Po prostudování podkladů obsažených ve spisovém materiálu Policie ČR dospěl správní orgán k závěru, že došlé oznámení neodůvodňuje zahájení řízení s panem [REDAKCE], neboť tento podezřelý se jednání, v jehož důsledku došlo k poškození středotlakého plynovodu IPE DN 90, dopustil v postavení orgánu obce.

Dne 9. října 2017 byl Úřadu doručen Protokol o narušení ochranného nebo bezpečnostního pásma plynárenského zařízení č. hlášení v SAP [REDAKCE], Protokol o úniku plynu z poškozeného PZ č. [REDAKCE], schéma poškození a fotografická dokumentace pořízená zaměstnanci společnosti GridServices, které byly dne 1. března 2018 vloženy do správního spisu sp. zn. 00558/2018-ERU.

Po prostudování podkladů obsažených ve spisu sp. zn. 00558/2018-ERU dospěl správní orgán k závěru, že není pochyb o tom, že se předmětného jednání dopustil účastník řízení a že jsou dostatečně zjištěny všechny okolnosti daného případu se zjištěním stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti ve smyslu ust. § 3 správního řádu, a proto přistoupil v souladu s ust. § 150 správního řádu a ust. § 90 zákona o odpovědnosti za přestupky k vydání tohoto příkazu.

Dne 17. září 2017 oznámil na tísňovou linku 158 dispečer společnosti innogy Energie, s.r.o., že v obci Písečná u domu č. p. [REDAKCE] došlo k poškození plynového potrubí. Při příjezdu hlídky Policie ČR se na místě nacházel Hasičský záchranný sbor Jeseník a technik společnosti innogy, který uvedl, že plyn unikal do volného prostranství, proto nedošlo k žádnému ohrožení osob. Oprava byla provedena provizorně, dokončena bude do 7 dnů.

Pan [REDAKCE] na místě hlídky Policie ČR uvedl, že výkopové práce byly prováděny z důvodu opravy kanalizace. Obec Písečná si na tyto práce najala pana [REDAKCE], který za poškození plynárenského zařízení nenese odpovědnost. Žádné mapy se zobrazením inženýrských sítí pan [REDAKCE] nestudoval, pouze telefonicky hovořil s panem [REDAKCE], který uvedl, že se v předmětném místě žádné plynárenské zařízení nenachází.

Pan [REDAKCE] Policii ČR dne 17. září 2017 sdělil, že je osobou samostatně výdělečně činnou a na výkopové práce u domu č. p. [REDAKCE] v obci Písečná ho najal starosta obce Písečná.

Policie ČR pořídila na místě fotodokumentaci, další fotodokumentaci poškození dodal Obecní úřad Písečná.

Dne 18. října 2018 do úředního záznamu o podání vysvětlení pan [REDAKCE] sdělil, že na konci září 2017 řešil havarijní stav dešťové kanalizace podél pozemní komunikace III/4551, kdy při větších deštích dochází k zatopení sklepů přilehlých nemovitostí, jejichž vlastníci pak žádali starostu o nápravu. V září 2017 pan [REDAKCE] požádal VaK Jeseník o monitoring kanalizace, díky němuž se zjistilo, že je v blízkosti nemovitosti č. p. [REDAKCE] kanalizace zborcená. Pan [REDAKCE] na obecním úřadu dohledal projektovou dokumentaci ke stavbě plynovodu, podle níž plynovod měl být veden souběžně s kanalizací ve vzdálenosti asi 2 m. Oprava kanalizace byla dohodnuta s panem [REDAKCE] na další týden, ale po telefonátech občanů, kteří se obávali deště, řešil situaci tím, že objednal pana [REDAKCE]. Pan [REDAKCE] dále uvedl, že si pan [REDAKCE] vyžádal informace od provozovatelů inženýrských sítí a že jeho informaci pochopil tak, že v místě výkopu nic nevede. Dne 28. listopadu 2017 pak pan [REDAKCE] uvedl, že od jara roku 2017, kdy byly domy

následkem přívalových dešťů vytopeny povrchovou vodou, občané obce žádají o opravu kanalizace.

Po tom, co panu [REDAKCE] zaměstnanci společnosti Vodovody a kanalizace ukázali, kde je kanalizace neprůchodná, pan [REDAKCE] na obecním úřadu dohledal projektovou dokumentaci ke stavbě plynovodu, který měl vést souběžně s kanalizací, avšak ve vzdálenosti 2 m. Na opravu kanalizace najal stavební firmu Balcárek stavby, kterou pověřil zajištěním podkladů a případně i vytyčením sítí správcí. V neděli 17. září 2017 pozdě odpoledne vlastníci nemovitostí telefonovali starostovi, že zase prší a že zase mají ve sklepech vodu. Pan [REDAKCE] měl přijít na opravu kanalizace v pondělí nebo v úterý, proto pan [REDAKCE] pod tlakem občanů požádal pana [REDAKCE], aby přijel s bagrem. Poté pan [REDAKCE] ukázal panu [REDAKCE] místo, kde má kopat, avšak po několika minutách narazili na plynové potrubí, které poškodili. Pan [REDAKCE] si je vědom toho, že si měl nechat inženýrské sítě vytyčit, avšak jednal v krajní nouzi, kdy nemohl čekat do dalšího dne. Kdyby nebyl přesvědčen o tom, že plynové potrubí vede ve vzdálenosti 2 m od kanalizace, výkop by nenechal provést.

Dne 25. října 2017 pan [REDAKCE] uvedl do úředního záznamu o podání vysvětlení, že se starosta obce Písečná ptal, zda má zjištěno, že v místě výkopu nic nevede, na to mu starosta tvrdil, že má zjištěno, že v místě nic nevede. Pan [REDAKCE] začal hloubit díru bagrem, a když byl asi 2,5 m hluboko a stále na dešťovou kanalizaci nenarazil, dostal od starosty pokyn začít kopat kousek vedle, a jakmile to provedl, uslyšel syčet plyn. Dne 25. listopadu 2017 pak pan [REDAKCE] Policii ČR dále sdělil, že při výkopových pracích dne 17. září 2017 byla hlína promočená, přes den byly přeháňky a při odstraňování havárie dost přšelo. Na existenci plynovodu se nedalo usuzovat, pouze u sloupu vysokého napětí je do země vetknutá kovová tyčka s oranžovo-černým značením, tzv. trasírka. Poškozené plynárenské zařízení nebylo obsypáno pískem, pouze těsně na trubce se nacházela výstražná folie. Při odstraňování havárie plynu pan [REDAKCE] spolupracoval.

Pan [REDAKCE] dne 22. listopadu 2017 uvedl, že je jednatelem firmy Pavel Balcárek Stavby s.r.o. a že v létě 2017 byl osloven starostou obce Písečná, aby provedl opravu neprůchodné dešťové kanalizace, přičemž měl pan [REDAKCE] zjistit i existenci inženýrských sítí. Pan [REDAKCE] tedy začal sítě zjišťovat, avšak v neděli 17. září 2017 volal starosta, aby začal s pracemi ihned, protože má pršet a občané obce mají zase vytopené sklepy. Pan [REDAKCE] mu řekl, že zatím zadal dotaz na Telecom a že čeká na odpověď. Pan [REDAKCE] si nevybavuje, zda se ho starosta ptal i na další sítě. Vytyčení není podle pana [REDAKCE] jednoduché, kdyby výkop prováděla jeho firma, vzal by si notebook s mapou, na které je vidět konkrétní lokalita. To řeší vždy až na místě. Firma Pavel Balcárek Stavby s.r.o. pak ve dnech následujících po 17. září 2017 prováděla opravu kanalizace, která byla zneprůchodněna kusem betonu a dalším materiálem z překladiště dřeva na železničním nádraží. Jedna část opravovaného kanalizačního potrubí byla zcela suchá a o půl metru výše po naříznutí vystříkl gejzír do výšky několika metrů.

Pan [REDAKCE], obyvatel domu č. p. [REDAKCE] v obci Písečná dne 19. října 2017 a znovu dne 17. listopadu 2017 Policii ČR sdělil, že v období květen a červen 2017 byl sklep domu opakovaně vytopen a na úhradu škod pojišťovna vyplatila celkem asi [REDAKCE] Kč. Pan [REDAKCE] poskytl fotografie vytopených sklepů. Dne 17. září 2017 měli opět ve sklepech vodu, a proto sousedka, asi paní [REDAKCE], telefonovala starostovi. Po opravě dešťové kanalizace se voda do sklepa již nevrací. Paní [REDAKCE] potvrdila, že během roku 2017 měli několikrát vytopený sklep, pojišťovna jim z důvodu opakování pojistné události odmítla

škodu hradit, a proto 17. září 2017, opakovaně telefonovala starostovi obce, aby zjednal nápravu. Opakovaně telefonovala starostovi i paní [REDAKCE] z č. p. [REDAKCE], avšak 17. září 2017 netelefonovala, přestože právě ten den měli ve sklepě nejvíc vody.

Vzniklé poškození bylo bezprostředně nahlášeno místně příslušnému správci plynárenského zařízení, který zajistil jeho následnou opravu. V důsledku poškození plynárenského zařízení došlo dle Protokolu o úniku plynu z poškozeného PZ č. [REDAKCE] ze dne 19. září 2017 k úniku plynu do ovzduší v množství 4 104 m³, avšak k přerušení dodávky plynu konečným zákazníkům nedošlo.

Náklady na opravu poškozeného plynárenského zařízení a únik plynu vyčíslila společnost GasNet s. r. o. na částku [REDAKCE] Kč. Způsobená škoda byla společnosti GasNet s.r.o. dne 27. října 2017 účastníkem řízení uhrazena bezezbytku, což doložil kopií potvrzení o provedení platby.

Dne 1. července 2017 nabyl účinnosti zákon o odpovědnosti za přestupky.

Přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona se dopustí právnická nebo podnikající fyzická osoba tím, že poruší některý ze zákazů stanovených v ust. § 46 odst. 8 až 10 nebo ust. § 68 odst. 3 nebo 5 energetického zákona. V rámci příkazního řízení se správní orgán zabýval porušením zákazu poškození energetického zařízení při provádění veškerých činností v ochranném pásmu i mimo ně podle ust. § 68 odst. 3 energetického zákona.

V projednávaném případě je znakem skutkové podstaty přestupku poškození plynárenského zařízení a trestat tak lze pouze pachatele, který přímo svou činností plynárenské zařízení poškodil.

V projednávaném případě není na základě zjištěných okolností pochyb o tom, že to byl právě účastník řízení, kdo prováděl zemní práce, při kterých došlo k poškození plynárenského zařízení.

V příkazním řízení bylo přitom dostatečným způsobem prokázáno z podkladů obsažených ve správním spisu, že účastník řízení neměl před zahájením výkopových prací k dispozici stanovisko správce plynárenského zařízení a nepožádal o vytyčení plynárenského zařízení. Spolehl se na projektovou dokumentaci ke stavbě plynovodu a na údajné vyjádření pana [REDAKCE]. Zemní práce pak v blízkosti plynárenského zařízení prováděl zemním mechanismem (bagr). Z těchto okolností je zřejmé, že účastník řízení nepostupoval s maximální opatrností.

Správní orgán rovněž poukazuje na skutečnost, že charakteristickým znakem tzv. správních deliktů právnických osob je to, že odpovědnost těchto osob je založena porušením právních povinností bez ohledu na zavinění. Jedná se o tzv. objektivní odpovědnost, kdy je věcí účastníka řízení, aby si při výkonu svých činností počínal tak, aby neporušil povinnosti dané energetickým zákonem a nepoškodil zákonem chráněné zájmy, v daném případě zájem na ochraně zařízení plynárenské soustavy a zájem na bezpečné a spolehlivé dodávce zemního plynu odběratelům. To v praxi znamená, že v případě provádění jakékoliv činnosti v ochranném pásmu zařízení plynárenské soustavy i mimo

ně, je nutno konat tuto činnost (s vynaložením veškerého úsilí) tak, aby nedošlo k ohrožení bezpečnosti a spolehlivosti jejího provozu, či k jejímu poškození.

S ohledem na výše uvedené lze konstatovat, že účastník řízení svým jednáním v projednávaném případě porušil ust. § 68 odst. 3 energetického zákona, a byly tak naplněny formální znaky přestupku dle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona.

V souvislosti s naplněním formální stránky přestupku se správní orgán musel zabývat rovněž naplněním tzv. materiální stránky (škodlivostí přestupku pro společnost) tak, jak vyplývá ze závěrů dostupné judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 8 As 17/2007-135, ze dne 31. května 2007), respektive z ust. § 5 zákona o odpovědnosti za přestupky.

V projednávaném případě došlo k poškození plynovodu a k úniku plynu do ovzduší ve větším množství. Lze proto konstatovat, že byla naplněna určitá míra společenské škodlivosti, neboť jednáním účastníka řízení došlo k porušení zájmu společnosti na bezpečném a spolehlivém provozu plynárenské soustavy a k poškození plynárenského zařízení.

Správní orgán se v rámci příkazního řízení dále zabýval otázkou možných liberačních důvodů, tedy důvodů zbavujících účastníka řízení odpovědnosti za spáchání přestupku ve smyslu ust. § 21 zákona o odpovědnosti za přestupky, tedy zda účastník řízení za přestupek neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložil veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránil a dospěl k závěru, že účastník řízení s ohledem na výše uvedené nevynaložil veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení povinnosti zabránil, když se neodůvodněně spoléhal pouze na projektovou dokumentaci k výstavbě plynovodu a na údajné vyjádření pana [REDAKCE]. Právě způsob, jakým účastník řízení zemní práce v ochranném pásmu plynárenského zařízení prováděl, byl hlavní příčinou poškození plynárenského zařízení. Účastník řízení prováděl zemní práce v ochranném pásmu plynárenského zařízení strojně, jak vyplývá z jeho vyjádření i z příslušných protokolů o narušení ochranného nebo bezpečnostního pásma plynárenského zařízení. Účastník řízení si však neobstaral spolehlivé informace o existenci sítí, tj. vyjádření všech správců sítí, a nepožádal o vytyčení plynárenského zařízení v terénu. Správní orgán je tak toho názoru, že si účastník řízení nepočínal při výkopových pracích dostatečně opatrně, aby k poškození plynárenského zařízení nedošlo, a nevynaložil tak veškeré možné úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení zákonné povinnosti zabránil.

Správní orgán se neztotožňuje ani s názorem účastníka řízení, že jednal v krajní nouzi, neboť situace se zaplavováním nemovitostí v důsledku poruchy kanalizace trvala po delší dobu, nejméně od jara roku 2017, takže bylo jistě dost času ne-li na vyřešení situace, tedy alespoň na zajištění přesných a spolehlivých podkladů a vytyčení inženýrských sítí.

Lze tak uzavřít, že účastník řízení je odpovědný za spáchání přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona.

Za přestupek podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona lze uložit podle ust. § 91a odst. 7 energetického zákona pokutu, až do výše 15 000 000 Kč.

Při stanovení konkrétní výměry pokuty správní orgán přihlédl ke všem skutečnostem zjištěným v příkazním řízení. Zejména přihlédl ve smyslu ust. § 37 písm. a), c) a g) zákona

o odpovědnosti za přestupky k povaze a závažnosti přestupku, k přitěžujícím a polehčujícím okolnostem a k povaze činnosti účastníka řízení. V neposlední řadě správní orgán přihlédl při stanovení výše pokuty též k osobě pachatele.

Při stanovení pokuty vyhodnotil správní orgán nevyžádání si stanoviska a vytyčení plynárenského zařízení jako přitěžující okolnost. Účastník řízení svým jednáním poškodil středotlaký plynovod, tedy z hlediska energetického zařízení většího významu. V důsledku poškození plynárenského zařízení došlo k úniku většího množství plynu do ovzduší, což hodnotí správní orgán pouze jako okolnosti závažnost přestupku zvyšující.

Jako mírně polehčující okolnost vyhodnotil správní orgán, že účastník řízení si před prováděním stavební činnosti v ochranném pásmu plynárenského zařízení obstaral alespoň projektovou dokumentaci ke stavbě plynovodu. To, že se starosta obce dotazoval na existenci sítí pana ██████████, se nepotvrdilo. Správní orgán se neztotožnil s názorem účastníka řízení, že jednal v krajní nouzi. Přesto ke snaze obce zabránit dalším škodám na majetku občanů správní orgán přihlédl jako k okolnosti výrazně polehčující.

Při stanovení výše uložené pokuty vyhodnotil správní orgán rovněž jako polehčující okolnost bezprostřední snahu účastníka řízení o řešení poškození plynárenského zařízení, tedy provedení přípravných prací pro opravu a úhradu škody způsobené provozovateli distribuční soustavy.

Účastník řízení není evidován v rámci žádného jiného správního řízení za porušení zákona ve věcné působnosti Úřadu, a lze tedy konstatovat, že porušil právní předpis ve věcné působnosti Úřadu poprvé, což hodnotí správní orgán jako výrazně polehčující okolnost.

Co se týče osoby pachatele přestupku, správní orgán vycházel při stanovení výše pokuty ze závěrů dostupné judikatury Nejvyššího správního soudu (např. Usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 20. dubna 2010, sp. zn. 1 As 9/2008-133), z níž vyplývá, že správní orgán ukládající pokutu za přestupek je povinen přihlédnout k osobním a majetkovým poměrům pachatele tehdy, pokud je podle osoby pachatele a výše pokuty, kterou lze uložit, zřejmé, že by pokuta mohla mít likvidační charakter, a to i v případech, kdy příslušný zákon osobní a majetkové poměry pachatele v taxativním výčtu hledisek rozhodných pro určení výše pokuty neuvádí. Ze schváleného rozpočtu obce Písečná na rok 2018 zveřejněného na internetových stránkách obce vyplývá, že obec v roce 2018 hospodář s předpokládanými příjmy v celkové výši 30 mil. Kč. Vzhledem k tomu, že účastníku řízení byla uložena pokuta u samé spodní hranice zákonného rozpětí pokuty, nelze uvažovat o tom, že by taková výše pokuty mohla mít na účastníka řízení likvidační dopad.

Správní orgán k výši udělené pokuty uvádí, že se jedná o pokutu, která činí méně než 1 % z maximální zákonné výše pokuty. Stanovená výše pokuty je zcela přiměřená míře a významu chráněného společenského zájmu upraveného energetickým zákonem. Pokuta však byla zároveň stanovena v takové výši, aby byla způsobilá vyvolat citelný zásah do majetkové sféry účastníka řízení. Právě proto správní orgán uložil účastníku řízení pokutu ve výši uvedené ve výroku II. tohoto příkazu, neboť takto stanovenou pokutu považuje za odstrašující, a uložený správní trest tak může plnit jak represivní, tak preventivní funkci. Vzhledem k majetkovým poměrům účastníka řízení proto v žádném případě nelze hovořit o tom, že by pokuta ve výši uvedené ve výroku tohoto rozhodnutí mohla být pro účastníka řízení likvidační. Zároveň správní orgán poznamenává, že pokuta byla uložena v souladu

s ust. § 2 odst. 4 správního řádu, tedy ve výši odpovídající rozhodovací praxi Úřadu v obdobných nebo shodných případech.

Poučení

Proti tomuto příkazu lze podle ust. § 150 odst. 3 správního řádu podat odpor ve lhůtě 8 dnů od jeho doručení, a to jeho podáním Energetickému regulačnímu úřadu. Lhůta pro podání odporu se počítá ode dne následujícího po doručení příkazu, nejpozději však po uplynutí desátého dne ode dne, kdy byl nedoručený a uložený příkaz připraven k vyzvednutí.

Mgr. Vlasta Chroustová, v. r.
oprávněná úřední osoba
oddělení sankčních řízení Praha